

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ "ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ". ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΚΙΟΤΟ (Φεβρουάριος 2005)

Συγγραφέας: ΗΛΙΑΣ ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ

Μετά το ξαφνικό «Ναι» της Ρωσίας και το 'διαχρονικό' προκλητικό «Όχι» της Αμερικής, το περίφημο πρωτόκολλο του Κιότο για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης τέθηκε σε ισχύ (16 Φεβρουαρίου). Είναι όμως αργά... Η υποχρέωση των ανεπτυγμένων βιομηχανικά χωρών για μείωση (μέχρι το 2012) των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα κατά 5.2% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, είναι πλέον από τα πράγματα ξεπερασμένα. Σύμφωνα με τους ειδικούς για να υπάρξει αποτέλεσμα χρειάζεται μείωση των ρύπων τουλάχιστον κατά 60%, πράγμα μαθηματικώς αδύνατο, αφού αντί για μείωση παρατηρήθηκε αύξηση παγκοσμίως κατά 16% !.

Παράλληλα, η μη συμμετοχή των φτωχότερων κρατών στη συμφωνία αυτή, παρά τον αλματώδη ρυθμό ανάπτυξής τους και την ολοένα αυξανόμενη συμβολή τους στο θερμοκήπιο (με πρώτη την Κίνα), δείχνει για μια ακόμα φορά ότι η προστασία του περιβάλλοντος και η οικονομική και κοινωνική ανισότητα Βορρά-Νότου δεν είναι παρά οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος : Μπροστά στο δίλημμα να πεθάνουν είτε σε μερικά χρόνια είτε σε μερικές δεκαετίες, οι αναπτυσσόμενες χώρες επιλέγουν το δεύτερο.

Από την άλλη πλευρά η Διακυβερνητική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής σε πρόσφατο πόρισμά της παρουσίασε τις συνέπειες της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη: Δυόμισι αιώνες βιομηχανικής επανάστασης χρειάστηκαν για να αυξηθεί η θερμοκρασία κατά μισό βαθμό. Αλλά θα χρειαστούν μόνο 50 χρόνια για να ξεπεράσει τον ένα ή και τους 2 βαθμούς! Δυστυχώς οι Κασσάνδρες κινδυνεύουν να επαληθευθούν! Ο περιβαλλοντικός 'αρμαγεδδών' δεν είναι πλέον σενάριο χολλυγουντιανής ταινίας αλλά τεκμηριωμένο επιστημονικό συμπέρασμα: Εξαφάνιση παράκτιων περιοχών, 150 εκατομμύρια κλιματικοί πρόσφυγες, σφοδροί κυκλώνες, πλημμύρες, ερημοποίηση, ασθένειες, είναι μερικά από τα δεινά που περιγράφονται λεπτομερέστατα.

Για την Ελλάδα η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κιότο σημαίνει την

υλοποίηση μιας σειράς μέτρων, ώστε οι εκπομπές να αυξηθούν το πολύ μέχρι 25% σε σχέση με το '90 ή ακριβέστερα να μειωθούν μέχρι και 50% - σε σχέση με τα επίπεδα που θα έφθαναν το 2012 χωρίς λήψη μέτρων. Ο στόχος και τα μέσα γι' αυτό, προβλέπονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης που έχει εκπονηθεί από το 1997 και αναφέρεται στην εξοικονόμηση ενέργειας, τον ενεργειακό σχεδιασμό των κτιρίων, την 'καθαρή' βιομηχανία, το 'καθαρό' αυτοκίνητο κ.λπ. Ο στόχος αυτός όμως είναι ακατόρθωτος καθώς έχει ήδη ξεπεραστεί το όριο του 25% από το 2002, ήτοι δέκα χρόνια πριν από την λήξη της πρώτης περιόδου μέτρησης του πρωτοκόλλου! Κατά συνέπεια, η χώρα μας θα πληρώσει είτε το πρόστιμο για παραβίαση της συμφωνίας είτε την αγορά ρύπων (8.5 ευρώ τον τόνο διοξειδίου του άνθρακα σε τρέχουσες τιμές) για να έχει το δικαίωμα να ..εξακολουθήσει να ρυπαίνει!

Το κρίσιμο πολιτικό ερώτημα που προκύπτει είναι, γιατί δεν εφαρμόστηκε και δεν εφαρμόζεται πλήρως το εθνικό σχέδιο δράσης. Η απάντηση δεν βρίσκεται μόνο στην έλλειψη πολιτικής βούλησης αλλά και στην οργανωτική ικανότητα, στα κοινωνικά πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης και γενικά στο σοβαρό έλλειμμα στρατηγικού σχεδιασμού. Αυτό όμως σημαίνει αγώνα για την επίτευξη των επιμέρους επιδιώξεων, όπως η προώθηση βιοκλιματικών συστημάτων στα κτίρια, η αύξηση του ποσοστού των ήπιων μορφών ενέργειας (ήδη στην Πορτογαλία προγραμματίζουν να κατασκευάσουν μια «φάρμα» κυμάτων για να εκμεταλλευτούν την κινητική ενέργεια της θάλασσας) κ.λπ.

Έχουμε ήδη μπει στην εποχή του θερμοκηπίου. Η ανατροπή των σημερινών τάσεων δεν είναι εύκολη υπόθεση, ειδικά στη χώρα μας. Γι' αυτό, πέρα από την ένταση των προσπαθειών (μείωσης των ρύπων) για να αμβλύνουμε τις επιπτώσεις του φαινομένου, είναι ανάγκη να προχωρήσουμε και στις αναγκαίες προσαρμογές για να εξασφαλίσουμε την επιβίωση σε ένα διαφορετικό πλανητικό περιβάλλον. Στη νέα αυτή πραγματικότητα, η έμφαση πρέπει να δοθεί στην αλλαγή των κοινωνικών συμπεριφορών και νοοτροπιών. Το πρόβλημα είναι αν η σημερινή ελληνική κοινωνία είναι έτοιμη να καταβάλλει τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που απαιτούνται για μια τέτοια πορεία και να πληρώσει το αναγκαίο τίμημα.

Το παρόν κείμενο δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "ΤΑ ΝΕΑ" την Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005 με τίτλο "Στο περιβάλλον του θερμοκηπίου".

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysics.org.gr>
